

اولین گزارش از آلودگی مرغ بومی به مایت زیرجلدی طیور (*Laminosioptes cysticola*) از ایران



تصویر شماره ۱- مایت زیرجلدی طیور (X۱۰۰)

بحث

آلودگی به لامینوسیوپتیس در طیور باعث تشکیل ندولهایی روی بافت همبند زیر جلد، عضلات و صفاق می‌گردد (۲). این ندولها پس از کشتار و در حین پرکنی مشاهده شده و منجر به ضبط لاشه مرغ می‌گردد. ندولها سفید تا زرد رنگ به قطر چند میلی متر می‌باشد و گاهی اوقات با ضایعات سلی اشتباه می‌شود (۲). تشخیص قطعی با آزمایشات انگل‌شناسی جهت دیدن مایت امکان‌پذیر است.

نتایج به دست آمده در این مطالعه نشان می‌دهد به علت ظریف بودن بدن مایت، بهتر است از محلول لاکتوفنل به جای محلول پتاس ۱۰٪ برای شفاف بودن آن استفاده شود، زیرا محلول لاکتوفنل ساختار بدن مایت را بهتر حفظ می‌کند. مایت زیر جلدی طیور با داشتن بدنی دراز و وجود شکل Y در محل اتصال اپی مراهی زوج اول پاها به راحتی قابل تشخیص می‌باشد (۲). تاکنون این مایت توسط محققین ایرانی گزارش نشده است، گزارش حاضر اولین مورد آلودگی مرغ بومی در ایران به مایت زیرجلدی می‌باشد.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از همکار ارجمند جناب آقای دکتر موثقی که ما را در تهیه عکس یاری دادند و همچنین از آقای آذری تکنسین بخش انگل‌شناسی به خاطر کمک در تهیه نمونه‌های انگلی سپاسگزاریم.

منابع مورد استفاده

- 1- Amure J. et. al, 1977. A case of *Laminosioptes cysticola* infection. Veterinary record 101: 328.
- 2- Calnek W.B., 1991. Disease of poultry, Iowa state university press 478pp.
- 3- Domorow R., 1992. Acari Astigma a parasitic on Australian vertebrates Key Invertebrate Taxonomy 6: 1459-1606.
- 4- Fain A., 1981. Note on the genus *Laminosioptes megnin*, 1880 with description of three new species. Systematic parasitology 2: 123-132.
- 5- Jaing Y. et.al, 1984. Study on the morphology of endoparasitic mites in chickens. Journal of veterinary science and technology 11:13-16.
- 6- Principato M. et. al, 1987. Study on the acrofauna of bird pathological aspects. New pathogenic species 4: 229-237.
- 7- Soulsby E.J.L., 1982. Helminths, Arthropods and protozoa of domesticated animal. Baillier Tindall, London 809PP.

● غلامرضا رزمی ● غلامعلی کلیدری، اعضا هیات علمی دانشکده دامپزشکی فردوسی مشهد
تاریخ دریافت: فروردین ماه ۱۳۷۸

چکیده

در بهمن ماه ۱۳۷۶ بخش انگل‌شناسی دانشکده دانشگاه دامپزشکی مشهد یک لاشه مرغ بومی مشکوک به آلودگی به مایت زیر جلدی دریافت نمود. در مشاهدات میکروسکوپی ندولهای فراوان سفید تا زرد رنگ به قطر چند میلی متر در زیرجلد و روی عضلات مشاهده شد. برای تشخیص قطعی، بافت همبند به همراه ندولهای آن به مدت یک شب در محلول لاکتوفنل قرار گرفت. پس از شفاف شدن نمونه، بافت همبند زیر جلدی با ندولهای آن روی اسلاید پهن گردید، سپس با گذاشتن لامل روی آن، با میکروسکوپ نوری با بزرگنمایی X۱۰۰ و X۴۰۰ مورد مطالعه گرفت. نتایج مشاهدات میکروسکوپی آلودگی لاشه مرغ را به مایت *L. cysticola* تایید نمود.

✓ Pajouhesh & Sazandegi, No 44 PP: 125
The first report of the fowl subcutaneous mite infection (*Laminosioptes cysticola*) in domestic chicken in Iran.

By: Razmi Gh. & Kelidari Gh.; Members of scientific board of Ferdowsi University.

On 27 January 1998, one chicken carcass suspected to the subcutaneous mites infection were submitted to department of parasitology. Large numbers of white to yellowish nodules up to several millimeters in diameter were found in the fascia beneath the skin. for final diagnostic subcutaneous connective tissue with nodules were placed into lactophenol solution for one night. Then, infected tissue were widened on a slide; covered with cover-slip and examined under light microscope with X 100 and X 400 power. Microscopic examination of samples were confrimed the *Laminosioptes cysticola* infection in chicken carcass.

مقدمه

مایت زیرجلدی طیور جزو خانواده لامینوسیوپتیده^۱ از زیر راسته سارکوپتی فرم می‌باشد. (۷) محل زندگی مایت بافت همبند زیر جلدی، روی عضلات، امعاء و احشاء است (۲). تاکنون آلودگی به این

مواد و روش کار

در آزمایشگاه انگل‌شناسی ابتدا مقداری از نمونه‌های زیرجلدی به همراه ندولهای آن را در لوله آزمایش حاوی پتاس ۱۰٪ قرار داده و سپس لوله مزبور را در بشر واجد آب به مدت ۲۰ دقیقه حرارت داده، آنگاه مایع رویی را خارج نموده و از رسوب ته لوله اقدام به تهیه گسترش مرطوب گردید. بررسی گسترش‌های مرطوب وجود مایت را تایید نمود ولی به علت شفاف شدن بیش از حد مایت‌ها امکان بررسی خصوصیات مورفولوژیک نبود. لذا مقداری از نمونه‌های بافت همبند آلوده را در لوله آزمایش محتوی لاکتوفنل به مدت یک شب قرار داده و پس از آن بافت همبند به همراه ندولها را روی یک لام پهن نموده و با گذاشتن لامل روی آن خصوصیات مورفولوژی مایت مورد مطالعه قرار گرفت.

نتایج

مشاهدات میکروسکوپی با بزرگنمایی X۱۰۰ و X۴۰۰ بر روی نمونه‌های شفاف با لاکتوفنل نشان می‌دهد که مایت‌های مزبور در بافت همبند اطراف ندولها قرار دارند. مشخصات مورفولوژیک مایت مشاهده شده نشان می‌دهد که مایت مزبور بدنی نسبتاً دراز داشته و اندازه آن ۲۴۵-۲۵۰×۱۰۰-۱۱۰ میکرون می‌باشد. در سطح شکمی در محل اتصال اپی‌مراهی زوج اول پا شکل Y مشاهده می‌شود (تصویر شماره ۱). فقط تارس‌های زوج اول و دوم پاها واجد قلاب بوده، حال آنکه زوج سوم و چهارم علاوه بر قلاب واجد بادکش تحلیل رفته می‌باشند. بررسی و مقایسه اندازه مشخصات ظاهری این مایت با کلیدهای تشخیصی (۲) آلودگی مرغ به مایت زیر جلدی طیور تایید گردید.